A'

CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'

ENGEDELMÉVEL.

Nro 45.

[illegible] Pétsett, Kedden Havának (Decembernek)

[illegible]

Bétsből.

Nádorispány Ő Kir. Hsége, tegnap délután indúlt le innen Budára.

A' múlt Postán küldött Újság árkusunknak 733 dik oldalán, a' 11 dik sorban meredek hégy nyomtatódott tévedésből, menedékes hegy helyébe. Mert valóban nem is meredek hegy az, a' mellyen temető helyet keresett ki magának Feldmarsal Lacy. Az épület éppen nem pompás, hanem tsupán egy Fefzülettel díszeskedő kis kápolnátska. Nem is márvány kövek, 's párkányos oszlopok által kívánta hírét nevét emlékezetben

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

fenn-tartani, hanem azon jó tselekedetek által, a' mellyeket tett éltében, 's kivált utólsó napjaiban, midőn példa nélkül való jó állapotba kívánta helyheztetni a' szolgálatjában lévő számos Embereit. Akkják is ezek nemes gondolkozású jó Urokat, valahányszor említést tesznek róla mások előtt, tesznek pedig igen sokszor, 's mind annyiszor könyvben lábodoznak szemei. Midőn tegnap előtt nagy halotti Misét tartottak érette a' Sz. István templomában Jószágainak Örökössei, igen nagy számmal gyülekeztek oda, kivált a' Katona, 's egyéb Fő Rendbéliek közzül, utólsó tiszteletjek meg-adására. Alig volt több nép a' nagy nevű 's érdemű Sabaudiai Eugenius Hertzeg Exequiájin; Ki 1736-dik esztendőben temetődött itt el hozzá foghatatlan nagy pompával. Egy a' Feldmarsal Lacy koporsóját ábrázoló pompás Gyász-alkotvány állott a' Templom közepén, körülötte a' temérdek sok gyászba öltözött vendégek, 's ezek között a' szolgálatjában volt siránkozó Emberei, és a' Vasas Regemenjének Stábális és a' több Fő Tisztjei, kik kesergő tekintetekkel másokba is nagy bánatot öntöttek. Ez a' F. Császár nevét viselő Vasas Regement, a' mellynek Feldmarsal Lacy volt a' Feje (Chef) tsak most érkezett fel ide Szombathelyről. Már előre örvendeztek annak Vitéz Tisztjei, hogy ezentúl egy városban, 's gyakorta a' rólok nemesen gondolkodó Fejeknél lehetnek; de melly váratlan árvaság érte őket, midőn még hideg tetemeit se láthatták már többé az imádásig kedvelt Generalissoknak!! Már előre megérezte halálát a'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

Feldmarsal, a' mint hogy a' réz koporsóját egy esztendővel ez előtt is készíttette, 's a' nyáron által gyakorta el-járt sirjának meg-visgálására, azt nem régen újra is ki-tisztittatta. Többnyire alkanyodáskor sétált ki mezei lakó helyéből sirjának meg-tekintésére, azt mondván sokszor a' kertjében sétálóknak, ha talám beszédbe eredtek azok az ősz Ministerrel: én úgy mond, ide jár. tam a' sírom látására; azt örömest alkanyodáskor nézem; mert lám az én életem is már nagyon alkonyodik.

Értuk vólt akkor azt is; hogy a' meg-boldogúlt Feldmarsal Gróf Lacy meg-tisztelésére pompás halotti Misé tartatott. Erre nézve Károly Ő Kir. Fő Hertzegsége következő nevezetes levelét útasított a' Hadi Tanátshoz:

„Minthogy Ő Felsége a' Feldmarsal Gróf Lacy különös kívánsága szerént, úgy méltóztatott rendelni, hogy a' Feldmarsal temetése ne azzal a' pompával mennyen véghez, mint érdem lette vólna: azt azomban kívánja ő Felsége ezen nagy és örökre elfelejthetetlen ember eránt még sírjában is bébizonyítani, melly nagyra betsülte légyen, mind a' Státus, mind a' Katonaság körül szerzett érdemeit, 's melly mélyen érezze személyében a' veszteséget: erre nézve méltóztatott Ő Felsége parantsolni, hogy Dec. 1só napján a' T. Augustinusoknál reggeli 8 órakor pompás Exequiák tartassanak a' ki-múltnak emlékezetére; a' mellyre minden itt jelenlévő Generálisok, Stabális és Fő-Tisztek; úgy szinte a' katonai Státusnál szolgáló Politikusok is meg hívattnak. Három Batalion fog az őrizeten itt fekvő sereg közzül,

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

a' templom ajtája előtt parádéban, egy része pedig benn a' templomban meg jelenni. Mikor fognak a' megboldogúltnak mint a' Rend vitézzének tiszteletére a' pompás Exequiák tartattni, arról annak idejében fogunk emlékezni."

Fő Hertzeg Károly
Feldmarsal.

Öt nappal ez előtt fúlt itt meg két férjhez menő leány, hogy le fekvések előtt szenet tettek a' szobájokba, 's azzal tüzeltek a' már bé-állott hideg ellen. A' szénnek rosz göze hamar bé töltötte a' kis szobát, 's mivel szerentsétlenségekre a' földön feküdtek, hamarább magokba szítták a' le felé szálló rosz levegöt, melly miatt meg is fúltak.

Magyar Ország.

Budáról Nov. 29-dikén. Nádorispány Ö Kir. Fő Hertzegsége elméltóztatott Mgs Boros-Jenöi Muslay Antal Királyi Tanátsos Urat, Ö Fge Aranykúltsos Hívét és T. Nógrád Vármegye első Alispányát, különös érdemeire való tekintetből Vice Palatinussá nevezni.

Kolosvárról Nov. 20-dikán. A' Bukaresti legújjabb tudósítások szerént, Suzzo Mihályt választotta a' Török Császár Oláh Országi Vajdának, Murussi Vajda helyébe; a' ki hivatalából elereszteteti. Azt is jelentik ugyan ezen tudósítások, hogy Pasman Oglu meg környékezte vólna már az új Vajdát, hogy vállalná magára az ő közötte és a' Török Császár között való közbenjáróságot. Nagy emberekkel lehet Pas-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár
Jelzet: 728.197

man Oglunak levelezése, mert már Oct. 20-dikán tudtára vólt, hogy Frantzia Orſzág és a' Fényes Porta között a' békesség meg-köttetett, a' melly váratlan történeten meg ſzeppenvén, nem ok nélkül kívánja, hogy még egyſzer a' Nagy Úr' kegyelmébe viſzſza eshetne.

Olaſz Orſzág.

Májlandból Nóv. 4-dikén. Bolognában a' polgári katonaság Tiſztjei ellene ſzegezték magokat Murat Generális parantsolatjának, 's nem engedték a' polgári katonaságot fegyvereiből kivetkeztetni; hanem a' nevezett Generális kemény parantsolatjára a' Tiſztek minnyájan megfogattak, a' polgári katonáknak pedig le kellett rakni a' fegyvert, ruhát, és így eloſzlottak. Az új rendelés ſzerént az egéſz Cisalpína Respublikában feliratnak a' 20—25 eſztendős ifjak, 's minnyájan kötelesek 3 eſztendeig katonai ſzolgálatot viselni akkor ſzabadon botsáttatnak.

Az Olaſz Orſzági tudósítások tele vagynak keserves panaſzolkodásokkal, hogy Nóvember elején, éppen a' melly napokon a' ſzél éſzak felé olly rettenetesen dühösködött, itt az iſzonyú zápor, felhő ſzakadások és árvizek, hallatlan károkat tettek. Mediolánumból írják, hogy egy Frantzia Kurír éppen ezen rettenetes időben érkezett meg élet halál veſzedelme között Párisból, magával hozván a' Cisalpíniai Respublika új és a' Fő Konzul által helyben hagyott Konſtitutzióját. Arra a' kívánságára a' jelenvaló és tsak bizonytalan időre neveztetett Kórmányſzéknek, hogy ma-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

ga nevezné ki a' Fő Konzul az új Igazgatás módjára leg alább a' Főbb Tiſztviselőket, ezt felelte most Bonapárte; hogy ő azt örömest megtselekedné, és e' végre ſzemély ſzerént is megjelent vólna Májlandban, ha rakásra tódúlt Hazai foglalatosságai engednék. Minthogy pedig ezek, kénſzerítik ötet mostanában a' Lyonba való útazásra, tehát meghívja a' következő ſzeméllyeket, hogy arra az időre ők is jelennjenek meg a' nevezett városban, hogy vele egygyütt nevezhesse ki a' Kormányozásra ſzükséges tagokat. Meghívja tehát 1. A' Respublikának mind a' 9 Püspökjeit, és 33 Papokat. 2. Az igasság kiſzolgáltatására ügyelő Tiſztviselők közzül 46 ſzemélyeket. 3. A' Kereskedésre ügyelők közzül 31 ſzemélyeket. 4. 31 Tudósokat. 5. A' negyven Fő Városokból egy egy Küldöttet 's a' t. Ezek jelenlétében fog Lyonban valamelly Kongreſzſzus tartattni.

A' fontosabb Intézetek közzé tartozik az újjabbak közzül, mellyekkel t. i. mostanában a' Frantzia Kormányſzék foglalatoskodik a' Konzuloknak ezen végzése, hogy Frantzia Orſzág ennekutánna kevesebb ſzámú Praefectúrákra és Ítelő ſzékekre oſztasson fel; és hogy általjában az egéſz feloſztása megváltoztasson. Ezen végezését a' Konzuloknak a' Státus Tanáts már el is fogadta, de a' feloſztás módja és annak törvényei még nem tudattnak.

Frantzia Orſzág.

A' Journál de Páris nevü Újság azzal akarta az idén is, mint tavaj Nóvember 9 dik nap-

Debrecenj Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

ját meg-tiſztelni, hogy elő ſzámlálta rövideden azon fontos dolgokat, mellyeket a' Fő Konzul az el-múlt eſztendőben a' Respublika javára tselekedett; közönségesen azt tartják felőle, hogy ez, Röderer Státus Tanátsos pennájából folyt vólna. A' vége felé így ſzóll a' ſzerző, „Úgy nézhetjük ezt az eſztendőt is, mint a' közelébb múltat, az az, Nóv. 9-dik napja ſzülöttjének. Ezt a' napot veſzedelmekkel elegyített ditsősség előzte meg. Azólta az utolsót külön válaſztotta az a' Nagy Ember, kit a' jéltévő sors a' Haza ſzabadítójának kiſzemlélt, 's az elsőt eltörlötte. Ő vitte a' legterhesebb eſztendőkben a' Revolutzió sujját, ő vezérlette mind az egéſz Ügyét a' Nemzetnek, mind annak réſzeit 's ezeket még jobban, mint tulajdon azok kiket egyedül ezeknek folytatására válaſztott a' Nemzet. Az ő tsudálatos testi alkotása meg bírt napjában 18 orányi terhes munkát, még pedig olly ritka ſzerentsével, hogy ezen idő alatt ſzinte úgy fordíthatta figyelmetességét ſzüntelen, akár folytában egy, akár húſz féle dolgokra, minden fogyatkozás és elfáradás nélkül. Annyira felemelkedik az ő testének és lelkinek ereje mások felett, hogy midőn ezek, tsak a' jelenvaló nyom felőlök hozandó ítéletét tudják eltalálni, ő előre látja, hogy mit fog a' jövendő maradék a' mostan élő emberi Nemzettségről, mit fog Frantzia Ország és Európa Párisról ítélni, egy ſzóval, látja valóságos ſzépségében az igaz ditsősséget, a' melly körül, tsak gondolattal múlatozni is, középſzerű lelkeknek nem tulajdonok. Ez a' nagy testi és lelki erő tselekeſzi azt is, hogy

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

ötet megveſztegetni nem lehet, és hogy a' hatalomnak 's az erőſzakoskodásnak veſzedelmei ellen, terméſzeti paizsa örökké megmenti. Azonközben hogy mi azokat, mellyeket tett álmélkodva viszgáljuk, már ő a' jövendőkbe meſzſzíre elő haladt. Nints, a' ki haſznos képzetjeiben eleibe vágjon 's megelőzze, ſzerentsés pedig az, a' ki közelről követheti.

Párisból Nov. 18-dikán. A' November elején dükösködött kegyetlen ſzél vagy úgy nevezett Orkán tsak a' Boulogne-i kikötőhelyben is 9 ágyúzó lapos hajót ſzaggatott ſzéllyel ötöt pedig elsüllyeſztett. — Gen. Lannes-t nevezte a' Kórmányſzék Lisbonába első rangú Követté. Ez a' derék katona, mind Olaſz Orſzághan, mind Egyiptomban egygyütt vólt és vitézkedett Bonapártéval. Tudva vagyon felőlle, hogy igen ſzoros barátja a' Respublikának. — A' napokban egy Jegyzés adatott által a' Kórmányſzéknek, mellyben elő adatik, hogy mennyit veſztettek a' Lünevillei békességkötés által örökös Birtokjaikból a' megkárosodott Fejedelmek. A' ſzámadás így következik 1. Austria a' Modenai és Toskánai Hertzegségek által veſztett 1060 □ mértföldet 3, 629455 lélek lakosokkal és 9, 314135 forint eſztendei jövedelemmel egygyütt. 2. A' Rajna bal partján bírt 31 Hertzegek veſztenek, 883 □ mértföldnyi földet 1,960574 lakost, és 14,1631 34 forint jövedelmet. 3. A' Grófok, kiknek ſzáma 45-re megy, veſztenek 75 □ mértföldet 182 630 lakosokkal és 1,391928 forint jövedelemmel egygyütt. 4. A' Prépostságok és papi Fundátziók 42 □ mértf. 109 500 lakost és 1,254 500 forint

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

jövedelmet. 5. A' Birodalmi Vitéz Rend, veſzt 20 □ mértf. 52000 lakost és 459,400 forint jövedelmet. 6. A' Kolóniai Káptalan 1 □ mértf. 2,500 lakost és 16300 for. jövedelmet. 7. Öt Birodalmi városok veſztenek 3 □ mértf. 99000 lakost 521000 fór. jövedelmet. 8. A' Hollandiai Respublika 80 □ mértf. 218000 lakost és 1,300,000 forint jövedelmet. De mind ezen öſzſzefzámlálások tsak az említett Pári'si Újságban találtatnak. — — Kevésbe múlt hogy meg nem járta Garnerin Nóv. 9-dikén a' levegőbeli hajókázással, mivel hogy a' ſzél egyenesen a' tengerre akarta vinni a' hajóját, hogy tehát a' veſzedelmet elkerülhesse kéntelen vólt a' golyobissát által döfni 's Diepnél hirtelen leſzállani. Negyed magával tette ez úttal meg a' próbát Garnerin.

Anglia.

Londonból Nóv. 6.dikán. A' Kórmányſzék Lord Whitworth-ot nevezte ki Párisba első rangú Követté. Angliában a' Frantzia foglyok tartása, a' háború kezdetétől fogva 26 millió 4 ſzáz ezer forintba került; és ezt a' klötséget, vagy kéſz pénzben fogja a' Respublika ki-fizetni, vagy, a' mint a' híre foly valamelly ſzigetet fog helyette Angliának által engedni.

Folytatása a' Parlamentomi dolgoknak.

Pitt: „Némellyek azt állítják, hogy a' békesség előljáró tzikkelyeinek helyben hagyásakor, halálos sententziát mondottak a' Hazára Ministereink. De hát ha mindent meg tartottunk vólna kezeink között a' mit nyertünk, nagyobb bátorságban lettünk vólna e' akkor? Még én most is

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

azt hiſzem, hogy a' Királyi ſzéknek helyre állítása Frantzia Országban áldott következéseket ſzülte vólna; de ha egyſzer azt el nem érhetjük, azt kell elfogadni a' mi lehettséges. A' mi a' jelen való környüllállások között legtanátsosabbá az okosság ſzerént azt kell válaſztani, nem pedig valami mellett nyakas álhatatossággal megmaradni. — Fox Úr ezeket mondá: „Soha sem nyilatkoztattam ki ſzíves megelégedésemet valamelly dolgon örömesebb, mint most a' békességkötésen. Ditsérem a' Ministereket, hogy a' dolog kimenetelét tovább nem ſzerentséltették. Málta és a' Jó rem: foka kitsínységek, a' békesség ſzerentséjéhez hasonlítva. Azért ótsárolják sokan a' békességet, minthogy a' háborúnak tzélját, a' Burboni Ház viſzſza helyheztetését a' Királyi méltóságba el nem értük; hogy pedig ezt elhibáztuk, részemről igen ſzeretem. — Idejében kellett és lehetett vólna jobb Feltételek alatt békességet kötni. A' nemes Lord is által látta már, hogy nem lehet harmadik ſzövettség kötéshez reménység, de hát nem eléggé meg tanulhattuk azt az első tapaſztalás kárán. Helyben hagyom én a' békességet; 's bé rekeſzem ſzavaimat ezzel a' kívánsággal, hogy bártsak a' Konstitutziónk állíttatna viſzſza. "

Windhám Vólt-Minister állván fel Pitt és Fox után igen nevezetes és hoſzſzas Beſzédet tartott, mellyet a' Párisi hivatalbeli Újság is a' Monitör ſzóról ſzóra közlött. Ennek értelme rövideden ide megy ki:

„Valamit még eddig az Urak a' békesség-kötés mellett vagy elléne ſzóllottak, mind ollyan,

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

hogy engemet az a' felöl való ítélettételben még inkább megerösítnek. Én egyenesen kimondom, hogy az én Hazám Anglia, most az Oroſzlán körmei közzé akadt, de a' melly még most tsak tzirogatva tzitzázik vele, hogy egyſzer, annál nagyobb kedvére téphesse el. Borzadok belé ha meg gondolom, hogy mi, a' legnagyobb veſzedelemnek közepette, fel se veſzſzük, midön olly irtóztató mélység partján állunk, a' mellybe hogy belé buktasson e' vagy ne buktasson, egyedül Frantzia Orſzág jó tettzésétől függ. Békeséget kötünk, jó reménységben lévén, hogy talám majd Frantzia Orſzág baráttságosan fog velünk bánni. Viſzſza adjuk teméntelen nyereségeinket, feltévén azt, hogy Frantzia Orſzág is meg fogja magát külömböztetni mérséklett és igazságos maga viselete által. Balgatag reménységek! A' had folytatása ezerſzer bátorságosabb és haſznosabb vólt. Tsak egy elöre el nem látott történet egéſz Frantzia Orſzágot 's Európát is zürzavarba hozhatja. Nem azt akarom ezzel mondani, mintha hinném vagy reményleném, hogy a' Bonapárte halála által, minden plánuma a' Kórmányſzéknek, mellyet az Orſzág hatalmának emelésére kéſzített, semmivé lenne; de azt merem állítani, hogy ha valami efféle dolog történne, a' Frantzia Respublika azonnal magában meghasonlana, 's azon Orſzágokban, mellyeket most ſzövettségek által magához kaptsolt, támadások ütnék ki magokat. Az a' ſzörnyü Hatalom, mellytől most egéſz Európa mélán retteg, öſzve rogyna, 's a' Bonapárte Orſzága, a' Nagy Sándor által hajdan felállíttatott Birodalom dijjára jutna. Ne a' legyen hát most a'

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

fő kérdés, hogy valyon jó e' vagy roſz, ditsőſséges e' vagy gyalázatos nevet érdemel a' jelenvaló békeſség? hanem hogy; nem jobb vólna e' az illyen békeſség helyett a' háborút folytattni. A' békeſség Feltételei ſzégyenére vagynak a' mi Nemzeti béllyegünknek, erőtlenséggel vádolnak bennünket és azzal, hogy felünk a' belső háborúságoktól, 's ezen okból tanátsosabbnak tartanám, ha a' háborút folytattnánk. Mellyik Hatalmaſság felelhet most meg annak a' rettenetes Respub. lika Hatalmának, 's mellyik állhat ſzembe a' Frantzia Nemzettel? Mi le'ſz a' következése ezen békeſségnek? — Mennyire kiterjeſztették már a' Frantziák birtokaikat a' ſzárazon! Így leſz az nem sokára az idegen föld réſzeiben is! Rettenetes léſzen a' mi álomból való felserkenésünk; hijjában keressük akkor ſzabadságunkat 's a' függetlenséget. Látni való dolog az, hogy Fr. Orſzág végtzélja az egyedűl való hatalmaskodás; erre törekedik ő! Tsak azért akarták e' Revolutzió kórmányozói a' vallást és az érköltsiséget ki írtani, hogy a' ſzomſzéd Státusokat annál könnyebben meg ſzédíthessék 's elkötelezhessék. Az ő hatalmok kettős mértékben uralkodik; a' Gondolkozás és a' tulajdonképpen való Hatalom által. Az első vezérlette őket az utolsóra; 's a' mi veſzedelmesebb, még idegen Orſzágokban is ſzámtalanok az ő pártfogóik. — De azt kérdem már továbbá; hogy ugyan mi módon köthetünk ollyan Nemzettel békeſséget, a' melly a' Vallással és az erköltsiséggel fel hagyott? ollyannal a' melly a' hazaſság ſzent köteleit is feloldotta, 's tettzése ſzerént veſzi és hagyja el a' házastársat? A' Frantziák meg-külön-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

böztetik magokat az által, hogy nyájas és tsalfa magok viseletek által, mindenüve bé fúrják magokat. A' nyájas Frantziának térítő plánumához tartozik az is, hogy a' szép nemet rabjává tegye. Ezek a' világ szépei pedig ollyanok, hogy a' meddig szépségekkel az erköltsiséget egygyütt hordják a' teremtésnek leg első kellemetességei, de ha szép nemi virtusaikat elvesztik, veszedelmes eszközök lehetnek. *Omne optimum, corruptum, pessimum fit*: az az ;a' mi legjobb, elromolva, legroszszabb. Mondják ugyan, hogy a' Frantziák igen megváltoztak ; hogy a' Jakobínusok plánuma semmivé tétetett. Tagadom. A' tzél most is az, tsak a' mód változott meg, melly által azt elakarják érni. Hány ízben hirdették a' mi ellenségeink; töröltessen el új Kárthágó az új Róma ostromlása által! Oh fájdalom a' következések azt mutatják, hogy ez a' veszedelmesen nógató jövendölés bételyesedik. Tekintsünk viszsza a' Rómaiak históriájára: mitsoda politikával éltek ők vetélkedő társok vég veszedelmére? Lassu lépéseket tettek a' Rómaiak is tzéljok elérésére ; ditsösséggel folytatván egy darab ideig a' háborút, mindenkor hasznos békességgel fejezték azt bé; 's a' harmadik hadakozás vége a' lett, hogy Kárthágó eltöröltetett. Adnák az egek, hogy Hazám a' Karthágó sorsára ne jutna! Talám—ki meri ezt tagadni? — kéntelenek leszünk 6 hónap múlva, ismét el kezdeni a' hadakozást. De bezzeg, mitsoda környülállások között leszünk akkor ? ha most mindent, valami bátorságunkra paizsúl szolgált vólna, kezeink közzül kibotsátunk. Teméntelen nyere-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

ségeink valának egyedül azok az eſzközök, mellyek által a' hadat bátran folytathattuk vólna; ollyanok valának azok mint az arany piramisok. — Igaz, hogy meg vagynak még Nemzeti kintseink 's kereskedésünk. De valyon elnézi e' azt Bonapárte, hogy minden az eddig való útján mennjen? Nem, ő bizonnyal fggyvert fog. Tehát jól megjegyezzük a' dolgot; a' kints ugyan eſzköz lehet a' hadakozás folytatására; de végső veſzedelmétől e' Nemzetet meg nem menti: hanem ha bátorságban akarunk maradni, ſzükség, hogy a' békesség reánk nézve tsak fel-fegyverkezett fegyvernyugvás legyen. E' ſzerént is jobb lett vólna tehát, minden tekintetben a' takarékosságra vígyázni, 's most a' hadat bátran folytatni; a' kereskedést az egéſz világgal fenn tartani, megörízkedni attól is, hogy a' revolútzióval terhes princzipiumok egy könnyen reánk el ne ragadjanak, és ekként várni el a' dolog kimenetelét. — Azonban már igen régen beſzéllek. (Ekkor minden felől ezt kiabálták, halljuk tovább! halljuk tovább!) Még egy dolgot ſzükség érdeklenem. Ez a' Franzia Kiköltözötteket illeti, a' kikről a' a' Ministerek, a' Nemzet ſzégyenére, egéſzen elfelejtkeztek a' békességkötésben említést tenni. — Ezek az én ſzabad gondolkozásaim a' békesség felől. Abba hibáztunk mi általjában, hogy a' Népet nem igazítottuk útba, a' mellyen menvén t. i. maga is által láthatta vólna, a' békesség következéseit. Nem tsuda vólt tehát, hogy vaktában ſzüntelen sóhajtotta a' háború véget.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

Londonból Nóv. 14-dikén. Tegnap a' Parlamentom gyülésében erössen öszsze szóllalkoztak az ellenkező felek az Orosz Országgal köttetett békesség felett; végre tsak ugyan helyben hagyatott. Tirney, a' ki eddig a' Ministerek ellen olly hatalmasan viselte magát és Pitt Volt Ministert sokszor megkapkodta, most a' Ministerek részére állott, mindeneknek álmélkodásokra, 's a' többek között így szólott. „Ismét valamelly súgárát látom a' jó reménységnek Hazámnak a' veszedelemből való megszabadúlására és szabadságának viszsza nyerésére; sőt úgy látszik, hogy a' mostani Ministerek magok is a' Nemzet javát akarják elömozdítani. Mint igasság szerető ember, tartozom tehát öket segíteni. — Sok levelek érkeztek ide Párisból az ott múlató Anglusoktól. Ezek nem győzik eléggé magasztalni, a' békesség innepének leirásában azt a' pompát, a' közönséges örömöt és azt a' bámúlásra méltó rendtartást, a' melly a' Nép között uralkodott. Lehetetlen, azt írja egy nevezetes ember, hogy ezen napon a' Bonapárte lelke különösen ne érzette volna a' maga betsét és méltóságát, hogy eszébe ne jutottak volna ezek; ímé ez napnak innepe, melly az emberiségnek a' föld minden részeiben nyugodalmat szerzett, egyedül az én munkám. — Vagynak olly szempillantások, mellyekben a' Nagy Emberek, tulajdon méltóságokat érezhetik.

Londonból Nóv. 13-dikán. A' Dánusoknak is volt Napkeleti Indiában valamelly kevés, de a' kereskedésre nézve igen hasznos Kolóniájok, mellyre nézve mihelyt a' barátságot az Anglusokkal-felbe szaszstották, 's a' két Nemzet között a' hábo-

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197

rú ki-ütött, mindjárt oda is rendelést küldött a' Nagy Brittanniai Kórmányszék, hogy azokat elfoglaltassa. Már most hívatalbeli tudósítások is érkeztek onnan, hogy Tranquebar-t a' Dánus Kolóniák fő városát (a' Kormandeli parton) el-vették az Anglusok: de a' mint az Újságok mindjárt megjegyzik ismét viszsza fog az adattni. — Sir Sidney Smith viszsza érkezett Egyiptomból, és azólta sem vetette el a' Török köntöst, mellyhez már egészszen hozzá szokott. — A' Windhám Volt Minister beszédje sok Anglusoknak nagyon szívekre hatott, 's azólta némellyek egész más hangon beszéllnek a' békességről. Mindazáltal az alsó Parlamentomban egy szájjal és szivvel helyben hagyták az elöljáró tsikkellyeket; a' felső Parlamentomban pedig 124 vox mellette, 10 pedig ellene volt a' helybe hagyásnak. Egyszersmind azt is elvégezte a' Parlamentom, hogy a' jövő esztendőnek három első hónapjaiban még 132 ezer hajós legényeket tartson a' Kórmányszék.

Anglia' tengeri erejének, a' múlt századbeli gyarapodásáról és nevekedéséről, ebből az eggy. be vetésből lehet némünémű ítéletet tenni: A' Seculum elejénn 1704-ben Anna Királyné uralkodása alatt bírt a' tengeri erő 104, 745 tonnát és 41 ezer embert. Midőn második György kezdett uralkodni 1727 ben, már akkor 170 862, a' mostani Királynak harmadik Györgynek uralkodása kezdetében pedig (1760) 300, 416 tonnára betsültetett. Az elmult esztendőben 1800-ben már felment 790 950 tonnára és 130 000 emberre. Eggy tonna, a' melly szerént a' hajók nagysága betsültetik, 20 mázsát tészen.

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár Jelzet: 728.197